

บทความรัฐสภาสาร

เกร็ดน่ารู้เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษในวงงานรัฐสภา (ตอนที่ ๑)

นายวรเทพ เชื้อเจ็ดองค์
นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
สำนักภาษาต่างประเทศ

ภาพที่ ๑ : สัปปายะสภาสถาน
ที่มา : <https://waymagazine.org>

เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ประเทศไทยได้มีการจัดการเลือกตั้งทั่วไป และจากนั้นวันที่ ๗ และวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ได้มีการประกาศรับรองผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามลำดับ ซึ่งถือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ และสำนักภาษาต่างประเทศซึ่งมีหน้าที่สนับสนุนสมาชิกรัฐสภาในด้านภาษาต่างประเทศ จึงขอนำเสนอคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐสภาที่น่าสนใจ ดังนี้

“สัปปายะสภาสถาน” (Sappaya Saphasathan) คือชื่ออาคารรัฐสภาของประเทศไทย หมายถึง “สถานที่ประกอบกรรมดี”(Place for Doing Good Deeds) ตั้งอยู่ติดริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ถนนทหาร (เกียกกาย) แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

คำว่า “รัฐสภา” ถือเป็นคำที่ได้ยินบ่อยครั้ง โดยเฉพาะในช่วงการเลือกตั้งและการอภิปรายต่าง ๆ ทั้งนี้ คำว่ารัฐสภาจะมีความหมายรวมถึง สภาเดี่ยว (Unicameral) และสภาคู่ (Bicameral) ที่มีสองสภา คือ สภาผู้แทนราษฎร (ส.พ.) และวุฒิสภา (ส.ว.)^๑

^๑ประเทศไทยภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีสภาเดี่ยว คือ สภาผู้แทนราษฎร ต่อมาเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๙ โครงสร้างของสภาเปลี่ยนเป็นสภาคู่ เรียกว่า รัฐสภา ประกอบด้วย พุฒสภาและสภาผู้แทนราษฎร ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๐ คำว่า “พวุฒสภา” ได้เปลี่ยนเป็น “วุฒิสภา” จวบจนปัจจุบัน

ความหมายของรัฐสภา

ในระบอบการปกครองประชาธิปไตยแบบมีตัวแทนระบบรัฐสภา รัฐสภา คือ สถาบันนิติบัญญัติ และเป็นสถาบันที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลการปกครอง การบริหารของฝ่ายรัฐบาล รวมทั้ง เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชน (อ้างอิงจากฐานข้อมูลการเมืองการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า)

คำว่า“รัฐสภา”ซึ่งเรียกกันในภาษาอังกฤษว่า“Parliament” มีรากศัพท์มาจากคำว่า“parle” ในภาษาฝรั่งเศสอันมีความหมายว่า “การพูด” (talk/speak) (วารสารสังคมศาสตร์คณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ ๔๕ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๘, หน้า ๑๐๘)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ฉบับที่ ๒๐) มาตรา ๗๙ รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยยกตัวอย่าง การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ดังนี้ (สรุปจาก บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร)

๑. การเสนอและพิจารณา

- ๑.๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
- ๑.๒ ร่างพระราชบัญญัติ
- ๑.๓ การพิจารณาพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
- ๑.๔ การอนุมัติพระราชกำหนด

๒. การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

- ๒.๑ การตั้งกระทู้ถาม
- ๒.๒ การเปิดอภิปรายทั่วไป
- ๒.๓ การตั้งคณะกรรมการ
- ๒.๔ การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
- ๒.๕ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี
- ๒.๖ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๕๖ ได้มีบทบัญญัติที่ว่าด้วยการประชุมร่วมกันของรัฐสภา (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา) เพื่อพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ๑) การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๗
- ๒) การปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาตามมาตรา ๑๘
- ๓) การรับทราบการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พุทธศักราช ๒๕๖๗

ตามมาตรา ๒๐

- ๔) การรับทราบหรือให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติตามมาตรา ๒๑
- ๕) การให้ความเห็นชอบในการปิดสมัยประชุมตามมาตรา ๑๒๑
- ๖) การเปิดประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๒๒
- ๗) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๓๒
- ๘) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติใหม่ตามมาตรา ๑๔๖
- ๙) การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๔๗
- ๑๐) การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๕ และมาตรา ๑๖๕
- ๑๑) การตราข้อบังคับการประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๕๗
- ๑๒) การแถลงนโยบายตามมาตรา ๑๖๒

- ๑๓) การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงครามตามมาตรา ๑๗๗
- ๑๔) การรับฟังคำชี้แจงและการให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘
- ๑๕) การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๖
- ๑๖) กรณีอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

รายชื่อรัฐสภาในประเทศอาเซียน

ราชอาณาจักรกัมพูชา (Parliament) แบ่งออกเป็น ๒ สภา คือ สภาผู้แทนราษฎร(สภาแห่งชาติ) (Radhspeha Ney Preah Recheanachakr Kampuchea/ National Assembly) และวุฒิสภา (Senate)

เนการาบรูไนดารุสซาลาม มีสภาเดียว คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (Majlis Mesyuarat Negara หรือ Legislative Council)

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย มีสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) (อ้างอิงจากเว็บไซต์ สหภาพรัฐสภา) (แต่ทั้งนี้ในประเทศอินโดนีเซียจะมีสภาแยกออกไปอีก โดยรัฐสภาจะใช้ชื่อสภาที่ปรึกษาประชาชน หรือรัฐสภา (People's Consultative Assembly หรือ Majelis Permusyawaratan Rakyat : MPR โดยแบ่งออกเป็น ๒ สภา คือ สภาผู้แทนราษฎร (Dewan Perwakilan Rakyat) และสภาผู้แทนระดับภูมิภาค (Regional Representative Council หรือ Dewan Perwakilan Daerah: DPD)

สหพันธรัฐมาเลเซีย (Parlimen/Parliament) สภาผู้แทนราษฎร (Dewan Rakyat/House of Representatives) และวุฒิสภา (Dewan Negara/Senate)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สภาแห่งชาติ) (Sapha Heng Xat/National Assembly) (สภาเดียว)

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Kongreso/Congress of the Philippines) สภาผู้แทนราษฎร (Kapulungan Ng Mga Kinatawan/House of Representatives) และวุฒิสภา (Senado/Senate)

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สภาแห่งชาติ (Quoc-Hoi/National Assembly) (สภาเดียว)

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สภาแห่งชาติเมียนมา (Assembly of the Union) หรือในภาษาเมียนมาเรียกว่า ปีดองซูลุดตอ (Pyidaungsu Hluttaw) ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) หรือ (Pyithu Hluttaw) และสภาชาติพันธุ์ (House of Nationalities) หรือ (Amyotha Hluttaw)

สาธารณรัฐสิงคโปร์ รัฐสภาสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Singapore Parliament) (สภาเดียว)

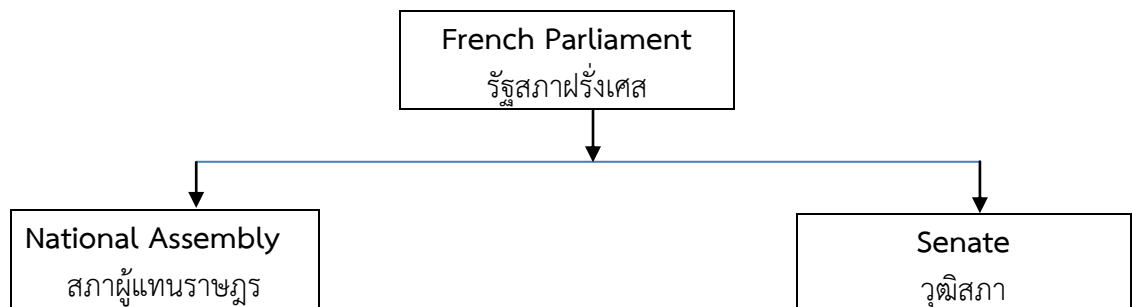
รัฐสภาองเกรส (The United States Congress) ของสหรัฐอเมริกา (อย่าสับสนกับ White House นะครับ เพราะเป็นชื่อทำเนียบรัฐบาล) อนึ่งรัฐสภาสหรัฐอเมริกาจะใช้คำว่า Congress (ไม่ใช่ Parliament หรือ National Assembly) ประกอบด้วย House of Representatives และ Senate ส่วนคำว่า Congressman จะหมายถึง สมาชิกรัฐสภาในสหรัฐอเมริกา

รัฐสภาอังกฤษ (UK Parliament) ส่วนคำว่ารัฐสภาเวสมินเตอร์ (Wesminster) มาจากชื่อของพระราชวังของสหราชอาณาจักร (10 Downing Street คือ ทำเนียบนายกรัฐมนตรีอังกฤษ) ประกอบด้วยสภาสามัญ/สภาผู้แทนราษฎร (House of Commons) และสภาขุนนางหรือวุฒิสภา (House of Lords) โดยสภาสูงหรือวุฒิสภา ทำหน้าที่พิจารณา กลั่นกรองกฎหมายที่ส่งมาจากสภาล่างหรือผู้แทนราษฎร

อนึ่งคำว่า the House of Lords, and the House of Commons (อย่าลืมใส่ s)

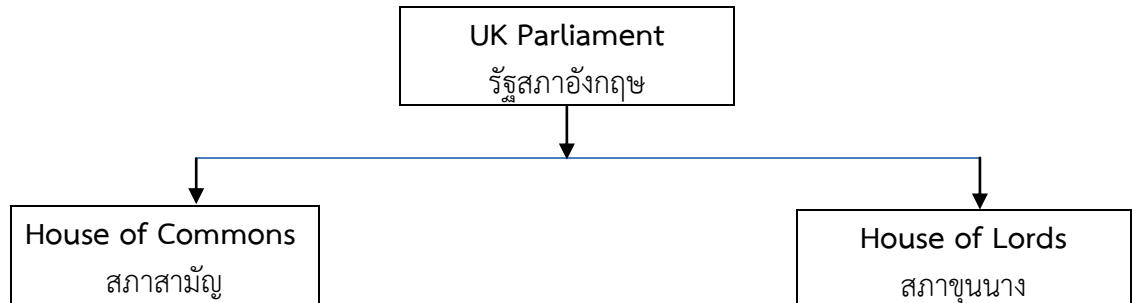
รัฐสภาฝรั่งเศส (French Parlement/ Parliament/*Parlement français*) (คำว่า *Assemblée Nationale* หรือ *National Assembly* คือ *สภาผู้แทนราษฎร* และ *Sénat* (Senate) คือ *วุฒิสภา*)

เพื่อความสะดวกในการจดจำ สหรัฐอเมริกาจะใช้คำว่า The United States Congress (U.S. Congress หรือ Congress of America) อังกฤษ/สหราชอาณาจักรใช้คำว่า Parliament of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (UK Parliament, British Parliament หรือ Westminster Parliament) และฝรั่งเศสจะใช้คำว่า French Parliament (*Parlement français*) ทั้งนี้ คำว่า National Assembly ใช้เรียกชื่อ สภาผู้แทนราษฎรในประเทศฝรั่งเศส (รวมทั้งในประเทศกัมพูชา)

ภาพที่ ๒ : แผนภาพแสดงองค์ประกอบของรัฐสภาฝรั่งเศส

ที่มา : <http://www.parlement.fr/>

ภาพที่ ๓ : แผนภาพแสดงองค์ประกอบของรัฐสภาอังกฤษ

ที่มา : สรุปรจากเว็บไซต์รัฐสภาอังกฤษ

ส่วนการแปลคำว่า “อาคารรัฐสภา” จะนิยมใช้คำว่า “the Parliamentary Building” ไม่นิยมใช้คำว่า the National Assembly Building

Houses of Parliament หมายถึง รัฐสภาที่ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ในขณะที่ *Parliament House* หรือ *Parliament Building* หมายถึง อาคารรัฐสภา

Parliamentary Hall, Plenary Hall, Sitting Hall, Assembly Hall หมายถึง ห้องประชุมรัฐสภา บางประเทศเช่น อังกฤษและออสเตรเลีย ใช้คำว่า Chamber ห้องประชุมที่ทาสีเขียวจะหมายถึง สภาผู้แทนราษฎร ส่วนห้องประชุมที่ทาสีแดงจะหมายถึงห้องประชุมวุฒิสภา

ภาพที่ ๔ : ห้องประชุมรัฐสภา (แห่งเดิม)
ที่มา : www.posttoday.com

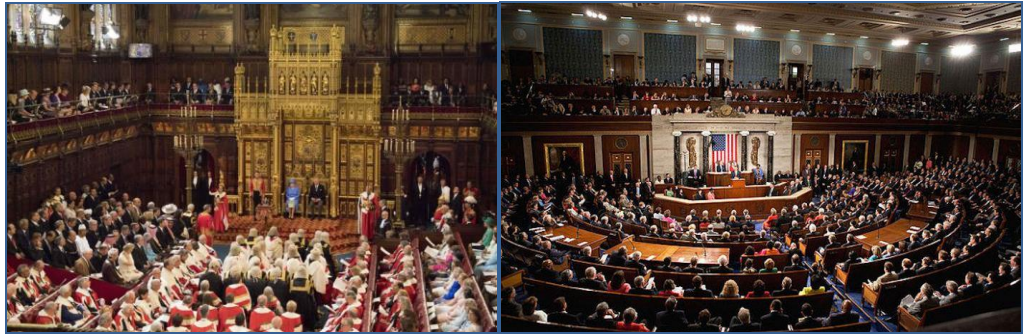
ในหนังสือทั่วไปจะพบว่ามีความหมายที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องในวงงานรัฐสภา ได้แก่ Parliament (รัฐสภา), National Assembly (รัฐสภา สภานิติบัญญัติ หรือสมัชชา), Legislation (นิติบัญญัติ), National Legislative Assembly (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ), National Reform Steering Assembly (สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ), National Reform Assembly (สภาปฏิรูปแห่งชาติ) Legislative Assembly (สมัชชานิติบัญญัติ สภานิติบัญญัติ), Congress (รัฐสภาองเกรส), House of Deputies หรือ Chamber of Deputies (สภาผู้แทนราษฎร) ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม พจนานุกรมคำศัพท์รัฐศาสตร์ อังกฤษ – ไทย ไทย – อังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๘ ได้นิยามคำว่า **Parliament** หมายถึง **รัฐสภา** และ **National Assembly** หมายถึง **สภานิติบัญญัติ หรือสมัชชาแห่งชาติ**

หนึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ภาคภาษาอังกฤษที่แปลโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ใช้คำว่า “National Assembly”

บางครั้งอาจมีประชาชนบางส่วนสับสนชื่อรัฐสภาในบริบทต่าง ๆ อาทิ สภาสูง สภาล่าง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาปฏิรูปแห่งชาติ หรือสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่ง **รัฐสภาคือชื่อที่มีความหมายครอบคลุม**หรือแม้กระทั่งอาจมีบางส่วนเข้าใจผิดคิดว่ารัฐสภา คือ **รัฐบาล** เป็นต้น ซึ่งรัฐสภาหรือฝ่ายนิติบัญญัติ มีหน้าที่พิจารณา ตรากฎหมายและควบคุมตรวจสอบฝ่ายบริหาร ในขณะที่ฝ่ายตุลาการหรือศาลยุติธรรมมีหน้าที่นำกฎหมายนั้นไปบังคับใช้ ส่วนฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) บริหารประเทศโดยได้รับการอนุมัติพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณจากรัฐสภา

โดยภาพรวมเพื่อให้เข้าใจง่าย รัฐสภา คือ สถาบันที่ใช้อำนาจอธิปไตยหนึ่งในสามอำนาจ ตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ได้แก่ การทำหน้าที่นิติบัญญัติ คือการตรากฎหมายเป็นหลักหน้าที่ประการที่สอง คือ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินและหน้าที่ประการที่สาม คือการอนุมัติควบคุมและตรวจสอบมาตรการทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศ (สรุปรจาก คณิน บุญสุวรรณ, ๒๕๔๘)

ภาพที่ ๕ : ภาพห้องประชุมรัฐสภาอังกฤษ (ภาพบนซ้าย) รัฐสภาของเกรต (ภาพบนขวา)
 อาคารรัฐสภาเวสมินเตอร์ (ภาคกลางซ้าย)
 อาคารรัฐสภาของเกรต (ภาพล่างตรงกลาง) และอาคารรัฐสภาฝรั่งเศส (ภาพล่างขวา)
 ที่มา : www.nytimes.com <https://commons.wikimedia.org>
<https://lawandborder.com> www.voyagesphotosmanu.com

ทั้งนี้ คำเรียกของรัฐสภาจะมีชื่อแตกต่างกันในแต่ละประเทศ บางครั้งใช้ชื่อเฉพาะ ใช้ชื่อภาษาประเทศนั้น หรือใช้ชื่อตามสถานที่ตั้งของอาคารรัฐสภา เช่น ชื่อพระราชวัง เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น

รัฐสภาไดเอทแห่งชาติ (National Diet) ของประเทศญี่ปุ่น

รัฐสภาสาธารณรัฐประชาชนจีน (the People's Republic of China - PRC) ชื่อ **สภาประชาชนแห่งชาติ (National People's Congress หรือ NPC)** สภาเดี่ยว (Unicameral) ระวังอย่าสับสนกับสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) the Republic of China (ROC) ที่ใช้คำว่าสภานิติบัญญัติ (Legislative Yuan)

รัฐสภาสาธารณรัฐอินเดีย (Sansad/Parliament) ประกอบด้วย **ราชยสภาหรือสภาสูง (Rasya Sabha หรือ Council of States)** คือ วุฒิสภาและ**โลกสภาหรือสภาล่าง** คือ สภาผู้แทนราษฎร (Lok Sabha หรือ House of the People)

รัฐสภาสหพันธรัฐรัสเซีย (Federalnoye Sobraniye/Federal Assembly) ประกอบด้วย **สภาผู้แทนราษฎร (State Duma)** และ**สภาสหพันธ์/วุฒิสภา (Council of the Federation)**

รัฐสภาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน (Federal Council) สภาผู้แทนราษฎร และ German Bundestag (วุฒิสภา)

รัฐสภาราชอาณาจักรสวีเดน (Parliament) ในประเทศสวีเดนจะเรียกว่า Riksdagen ซึ่งใช้ระบบสภาเดี่ยว

นอกจากนี้ในแต่ละประเทศจะเรียกชื่อแตกต่างกัน เช่น อัฟกานิสถาน รัฐสภาใช้คำว่า National Assembly ประกอบด้วย House of the People และ House of Elders อิหร่าน (Islamic Parliament of Iran โดยใช้คำว่า Islamic นำหน้า) รัฐสภาออสเตรเลีย ใช้คำว่า Parliament โดยใช้คำว่า Council ประกอบด้วย Nationalrat (National Council คือ สภาผู้แทนราษฎร) และ Bundesrat (Federal Council คือ วุฒิสภา) เป็นต้น

คำที่ไม่นิยมใช้ เช่น รัฐสภาสูง รัฐสภาล่าง รัฐสภาสามัญ Royal Parliament (ส่วนคำว่า “รัฐบาลไทย” ใช้คำว่า “Royal Thai Government”)

ในกรณีการเขียนชื่อประเทศกับรัฐสภาจะเขียนดังนี้ เช่น รัฐสภาไทย จะใช้คำว่า the National Assembly of Thailand หากจะใช้ชื่อประเทศขึ้นต้นจะเขียนว่า The Thai National Assembly ไม่เขียนว่า Thailand National Assembly และไม่นิยมเขียน The Thailand’s National Assembly ส่วนคำว่า The Thai Parliament ไม่เขียนคำว่า The Thailand Parliament เป็นต้น

ส่วนการเขียนชื่อรัฐสภาแต่ละประเทศนั้นหากชื่อประเทศขึ้นต้นจะเปลี่ยนรูปเป็น คำคุณศัพท์ ประเทศนั้น เช่น The Hungarian National Assembly (รัฐสภาฮังการี) the Brazilian Chamber of Deputies (สภาผู้แทนราษฎรบราซิล) the Swedish Parliament (รัฐสภาสวีเดน) the Polish Parliament (รัฐสภาโปแลนด์) the Finnish Parliament (รัฐสภาฟินแลนด์ ห้ามแปลว่า รัฐสภาที่เสร็จสิ้นนะครับ) เป็นต้น

คำว่า “สมาชิกรัฐสภา” มีคำศัพท์ที่ใช้ได้หลายคำ ได้แก่ Parliamentarian หรือ Member of the Parliament (สมาชิกรัฐสภา), Legislator (สมาชิกสภานิติบัญญัติ, ผู้ออกกฎหมาย), Lawmaker (สมาชิกรัฐสภา หรือผู้ออกกฎหมาย) Congressman ฯลฯ

ภาพที่ ๖ : พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕
ที่มา : <https://idgthailand.com>

ภาพที่ ๗ : การประชุมรัฐสภา (ภาพซ้าย) และรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา (ภาพขวา)
ที่มา : <https://library2.parliament.go.th>

ภาพที่ ๘ : อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย (ภาพซ้าย) รัฐธรรมนูญ (ภาพกลาง) และตรารัฐสภา (ภาพขวา)

ที่มา : <https://ratthanakosinotour.weebly.com>

www.parliament.go.th

สัญลักษณ์ของรัฐสภา คือ รัฐธรรมนูญวางบนพานแว่นฟ้า (หมายเหตุ คำว่า พานแว่นฟ้า (Phan Waen Fah) นิยมให้ใช้ทับศัพท์ในภาษาอังกฤษ โดยไม่ต้องแปล)

คำศัพท์เกี่ยวกับประธานและสมาชิกรัฐสภาไทยประกอบด้วย

รัฐสภาไทยใช้ระบบสองสภาหรือสภาคู่ (Bicameral System) ที่ประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา

Speaker of the House of Representatives หมายถึง ประธานสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ **Speaker** หมายถึง ผู้พูด โฆษก หรือลำโพง เป็นต้น

ประธานรัฐสภา ไม่นิยมใช้คำว่า Chairman of the Parliament/Chairman of the House

ภาพที่ ๙ : ประธานสภาผู้แทนราษฎรและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

ที่มา : <https://www.facebook.com/ThaiPBSFan>

ประธานสภาผู้แทนราษฎร จะใช้คำว่า **Speaker of the House of Representatives** ไม่ใช่คำว่า **President of the House of Representatives** และต้องเติม **S** หลังคำว่า **Representatives** เพราะหมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายคน

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง จะใช้คำว่า **First Deputy Speaker of the House of Representatives** หรือ **the First Deputy Speaker** ไม่ใช่คำว่า **1st Vice - Speaker of the House of Representatives**

รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่สอง จะใช้คำว่า **Second Deputy Speaker of the House of Representatives** หรือ **the Second Deputy Speaker** ไม่ใช่คำว่า **2nd Vice - Speaker of the House of Representatives** (พจนานุกรมศัพท์รัฐศาสตร์ อังกฤษ-ไทย ไทย-อังกฤษ, ๒๕๔๘)

ประธานรัฐสภา จะใช้คำว่า **President of the Parliament/ President of the National Assembly** *ไม่นิยมใช้คำว่า Speaker of the National Assembly หรือ Chairman of the National Assembly* รองประธานรัฐสภา จะใช้คำว่า **Vice-President of the Parliament/the National Assembly** ทั้งนี้ ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ในบางประเทศ เช่น อิหร่าน ตุรกีและปากีสถาน จะใช้คำว่า “Speaker of the National Assembly” ยกตัวอย่าง ตุรกีจะใช้คำว่า Speaker of Turkish Grand National Assembly ในกรณีประธานรัฐสภาบางประเทศ เช่น เวียดนามจะใช้คำว่า Chairman หากผู้ดำรงตำแหน่งประธานเป็นสุภาพสตรีจะใช้คำว่า Chairwoman/ Chairperson of the National Assembly เป็นต้น

คำศัพท์ **President** มีหลายความหมาย อันได้แก่ ประธานาธิบดี ประธานในที่ประชุม อธิการบดี หรือประธานบริษัท เป็นต้น และสามารถใช้แทนคำว่า chairman ในบางประเทศ

ภาพที่ ๑๐ : ประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภา
ที่มา : <https://news.ch7.com>

ประธานวุฒิสภา จะใช้คำว่า **President of the Senate** *ไม่นิยมใช้คำว่า Speaker of the Senate (ยกเว้นประเทศแคนาดาและเคนยา) และไม่เขียนว่า President of the House of Senate* นะครับ อีกทั้งสมาชิกวุฒิสภา จะใช้คำว่า **Senator** *ไม่นิยมใช้คำว่า Member of the Senate* อนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาจะนิยมเรียก “วุฒิสมาชิก” ในขณะที่ประเทศไทยเรียกว่า “สมาชิกวุฒิสภา” หรือ ส.ว. อนึ่ง คำว่า “วุฒิสภา” จะไม่นิยมเรียก “สภาวุฒิ”

ส่วนคำว่า รองประธานวุฒิสภา จะใช้หลักการเดียวกันกับรองประธานรัฐสภาครับ นั่นคือ ใช้ Vice-President of the Senate *ไม่นิยมใช้คำว่า Deputy-President of the Senate* (ยกเว้นบางประเทศ เช่น ประเทศออสเตรเลียและไนจีเรีย)

รองประธานวุฒิสภาคนที่หนึ่ง จะใช้คำว่า **1st Vice-President of the Senate** หรือ **the First Vice-President of the Senate** (อย่าลืมใส่ Hyphen (-) คั่นระหว่าง Vice กับ President เป็น Vice – President)

รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง จะใช้คำว่า **2nd Vice - President of the Senate** หรือ **the Second Vice-President of the Senate**

ภาพที่ ๑๑ : ภาพห้องประชุมสุริยัน (ภาพบนขวา) พระที่นั่งอนันตสมาคม (ภาพบนซ้าย) และอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ (ภาพด้านล่าง)

ที่มา : www.parliament.go.th เฟสบุ๊คโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรไทย (The Secretariat of the House of Representatives)

เป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเทียบเท่ากรม โดยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎร มีเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร สำหรับบุคลากรในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรนั้นถือว่าเป็นข้าราชการประจำ เรียกว่าข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

ตำแหน่งเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ใช้คำว่า Secretary - General of the House of Representatives ในบางประเทศอาจไม่ใส่ (-) Hyphen และไม่ใช่คำว่า Secretary - General of the Secretariat of the House of Representatives)

ส่วนตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะใช้คำว่า Deputy Secretary - General of the House of Representatives ในวงงานรัฐสภาไม่นิยมใช้คำว่า Vice Secretary - General of the House of Representatives

ส่วนสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ใช้คำว่า The Secretariat of the Senate (ไม่นิยมเขียน the Secretariat of the House of Senate)

Parliamentary Official หมายถึง ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา หมายถึง ในกรณีภาษาพูดในหนังสือพิมพ์อาจใช้คำว่า Staff หรือ Officer

คำศัพท์น่ารู้ในวงงานรัฐสภา (คณิน บุญสุวรรณ, ๒๕๔๘)

Interpellation กระทุ้งถาม	Constituency เขตเลือกตั้ง
Motion ญัตติ	Quorum องค์ประชุม
Candidate ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	Abstain, Abstention งดออกเสียง
Debate อภิปราย	Enactment การตรากฎหมาย
Reading วาระ (ในการพิจารณาร่างกฎหมาย)	Extraordinary Session สมัยประชุมสมัยวิสามัญ
Royal Decree พระราชกฤษฎีกา	Emergency Decree พระราชกำหนด
Exit Poll การหยั่งคะแนนเสียงการเลือกตั้ง	Vote of No-Confidence มติไม่ไว้วางใจ

Bill ร่างพระราชบัญญัติ	Act พระราชบัญญัติ
Constitution รัฐธรรมนูญ	Sitting การประชุมรัฐสภา
The Leader of the Opposition ผู้นำฝ่ายค้าน	รัฐบาลผสม
Coalition Government	เรียกประชุมรัฐสภา
Convoke the National Assembly	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
An Organic Law Bill	พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
The Annual Appropriations Act	พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
The Supplementary Appropriations Act	เอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสมาชิก เป็นต้น
Privilege	

ตัวอย่างรายชื่อองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศ

สหภาพรัฐสภา (IPU : Inter – Parliamentary Union)

สมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA : ASEAN Inter – Parliamentary Assembly)

สมาคมเลขาธิการรัฐสภา (ASGP : The Association of Secretaries General of Parliaments)

สมัชชารัฐสภาเอเชีย (APA : Asian Parliamentary Assembly)

สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (APPU : Asian – Pacific Parliamentarians’ Union)

สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก (WSPU : World Scout Parliamentary Union)

องค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริต (GOPAC : Global Organization of Parliamentarian Against Corruption) เป็นต้น

โดยภาพรวมองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศของฝ่ายรัฐสภาจะดำเนินการคู่ขนานไปกับองค์การระหว่างประเทศของฝ่ายบริหาร เช่น AIPA (รัฐสภา) กับ ASEAN (รัฐบาล) หรือ IPU (รัฐสภา) กับ UN (ยูเอ็น หรือ องค์การสหประชาชาติ) ซึ่งเป็นองค์กรของฝ่ายบริหาร เป็นต้น และจุดเด่นของรัฐสภาคือสามารถใช้การทูตรัฐสภา (Parliamentary Diplomacy) ที่ฝ่ายสมาชิกรัฐสภาทั้งพรรคฝ่ายค้านและพรรคฝ่ายรัฐบาล รวมทั้งสมาชิกวุฒิสภาสามารถทำงานร่วมกันในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศ

ในเวทีองค์การระหว่างประเทศจะมีการประชุมใหญ่ของสมัชชาต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น

การประชุมใหญ่สมัชชาอาเซียนครั้งที่ ๔๐ ใช้คำว่า (40th General Assembly of the ASEAN Inter-Parliamentary Assembly)

การประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๔๑ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (The 141st Assembly of the Inter-Parliamentary Union and Related Meetings)

การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly - UNGA) หมายถึง สมัชชา คณะบุคคล คณะผู้แทน ที่ประชุม การประชุมเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ร่วมประชุมสมัชชาแห่งชาติ เป็นต้น

General Assembly หมายถึง สมัชชาใหญ่ (สหประชาชาติ) สมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติ ที่ประชุมใหญ่ และการประชุมสามัญ

ตัวอย่างการเขียนรายชื่อสมาชิกรัฐสภามีดังนี้

H.E. Mr. Chuan Leekpai, President of the Thai Parliament /the Parliament of Thailand หรือ the National Assembly of Thailand

H.E. Mr. Chuan Leekpai, Speaker of the House of Representatives, Thailand หรือ the Kingdom of Thailand^๒

H.E. Prof. Pornpetch Wichitcholchai, President of the Senate, Thailand หรือ the Kingdom of Thailand

Hon. Ms./Mr., Member of the House of Representatives, Thailand หรือ the Kingdom of Thailand

Hon. Ms./Mr., Senator, Thailand หรือ Kingdom of Thailand

Hon. Ms./Mr., Chairperson of the Standing Committee on...ชื่อกรรมการ the House of Representatives หรือ the Senate/the Thai Parliament (ในกรณีดำรงตำแหน่งประธาน กรรมการ สามารถใช้ได้ทั้ง Chairman/Chairwoman แต่คำกลาง คือ Chairperson) ทั้งนี้คำว่า H.E. ย่อมาจาก His Excellency จะใช้เฉพาะตำแหน่งประธานรัฐสภา (ประธานสภาผู้แทนราษฎร) และ ประธานวุฒิสภา ส่วน ตำแหน่งรองประธานฯ และสมาชิกทั้งสองสภาจะใช้ Hon. (Honorary) นำหน้า

ฉบับหน้าพบกับประโยคและคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการประชุมรัฐสภาและกรรมการ... สวัสดิ์ศรีรับ (สามารถค้นหาจากเว็บไซต์โดยการพิมพ์คำว่า “รัฐสภาระหว่างประเทศ” หรือเยี่ยมชมได้ที่ <https://www.parliament.go.th/interparliament/> ซึ่งมีการแปลเว็บไซต์เป็นภาษาอังกฤษ ภาษาสเปน ภาษาอาหรับ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเยอรมันและภาษาเกาหลี แนะนำเพิ่มเติม englishdiv@gmail.com)

^๒ สามารถเขียนชื่อประเทศไทยไว้ในตอนท้าย หรือ นำหน้าชื่อรัฐสภาได้ แต่ไม่นิยมเขียน the Thai Senate หรือ the Thai House of Representatives

บรรณานุกรม

หนังสือ

คณิน บุญสุวรรณ.(๒๕๒๐). *ศัพท์รัฐสภา*. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

คณิน บุญสุวรรณ.(๒๕๔๘). *พจนานุกรมศัพท์รัฐสภาและการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.

พจนานุกรม

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๘). *ศัพท์รัฐศาสตร์ อังกฤษ-ไทย ไทย-อังกฤษ*. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

พจนานุกรมออกซฟอร์ด-ริเวอร์ บุกส์ อังกฤษ-ไทย (Oxford-River Books English - Thai Dictionary) (๒๕๔๙) แปลโดย ศูนย์การแปลและล่ามเฉลิมพระเกียรติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : สิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นจำกัด.

Concise Oxford English Dictionary.(๒๐๐๖).พิมพ์ครั้งที่ ๑๑.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

<https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2560/hi2560-080.pdf>

<http://archive.ipu.org/parline-e/parlinesearch.asp>

<http://www.library.polsci.chula.ac.th/dl/9183f9dfb118059bfbf447e200a8a552>

<http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%90%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%B2>

วารสาร

พรสันต์ เลียงบุญเลิศชัย. *แนวคิดและหลักการว่าด้วยการละเมิดอำนาจรัฐสภา The concept of contempt of parliament*, วารสารสังคมศาสตร์คณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ ๔๕ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๘, หน้า ๑๐๘.